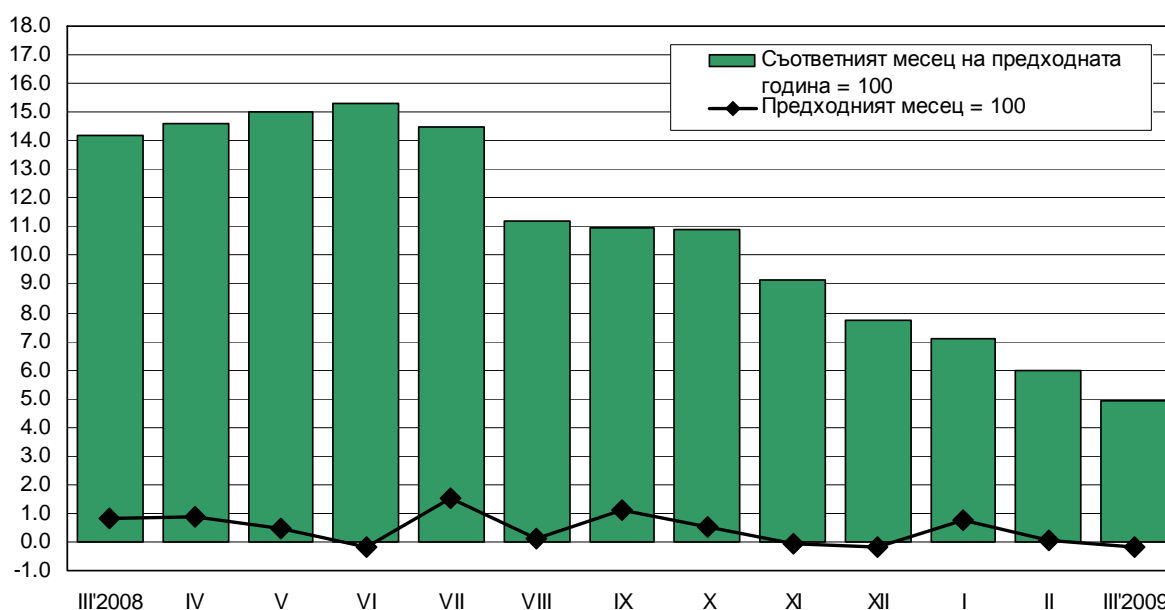

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА МАРТ 2009 ГОДИНА

Индексът на потребителските цени за март 2009 г. спрямо февруари 2009 г. е **99.8%**, т.е. месечната инфлация е **минус 0.2%**. Инфлацията от началото на годината (март 2009 г. спрямо декември 2008 г.) е **0.6%**, а годишната инфлация за март 2009 г. спрямо март 2008 г. е **4.9%** (табл. 1).

Инфлацията за периода януари - март 2009 г. спрямо същия период на миналата година е **6.0%**.

През март 2009 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - намаление с **0.1%**;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с **2.1%**;
- облекло и обувки - увеличение с **1.3%**;
- жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива - намаление с **1.0%**;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - увеличение с **0.4%**;
- здравеопазване - намаление с **0.1%**;
- транспорт - намаление с **2.2%**;
- съобщения - намаление с **0.1%**;
- свободно време, развлечение и културен отдих - намаление с **0.9%**;
- образование - увеличение с **0.2%**;
- ресторанти и хотели - увеличение с **0.1%**;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с **1.1%**.

През месеца са се намалили цените на следните хранителни продукти: брашно - с 1.0%, хляб - с 0.6%, кайма - с 0.4%, свинско месо - с 2.0%, кисели млека - с 0.5%, растителни масла

- с 1.9%, ябълки - с 2.1%, пресни и зеленчукови подправки - с 1.6%, краставици - с 19.3%, зелен лук, чесън и праз - с 4.4%, листни зеленчуци и репички - с 4.9%, зрял лук - с 1.9%, зрял чесън с - 2.9%, леща - с 0.3%, минерални води и газирани напитки съответно с - 0.4% и 2.9%, бира - с 0.2% и някои други.

Увеличили са се цените на: нишесте и готови зърнени храни - с 0.6%, сладкарски изделия - с 0.1%, месо от едър рогат добитък - с 2.0%, птиче месо - с 0.3%, малотрайни и трайни колбаси съответно с - 0.1 и 0.6%, цитрусови и южни плодове - с 5.4%, домати - с 4.7%, риба и рибни продукти - с 1.0%, зеле - с 16.2%, пипер-всички видове - с 19.2%, моркови - с 6.6%, картофи - с 1.6%, пресни млека - с 0.9%, яйца - с 0.9%, млечни масла - с 0.1%, плодови и зеленчукови сокове и нектари - с 0.7%, високоалкохолни напитки - с 0.6%, вина - с 0.7%, тютюневи изделия - българско производство и внос съответно с - 3.9% и 1.2% и други.

В групите на нехранителните стоки и услугите през март 2009 г. са се увеличили цените на: наеми за жилища - с 2.7%, текущ ремонт и поддържане на жилище - с 0.6%, събиране и изхвърляне на битови отпадъци - със 7.9%, облекло - с 0.8%, обувки - с 2.5%, мебели и предмети за обзавеждане - с 0.1%, вътрешноселищен обществен транспорт - с 0.2%, градинарство и цветарство - с 6.7%, кина, театри и други - с 0.7%, книги - с 1.6%, продукти за лична хигиена - с 0.6%, бижута и часовници - с 1.9%, малки електрически домакински уреди - с 2.2%, готварски печки - с 0.4%, бръснаро-фризьорски услуги - с 1.6%, пътнотранспортни застраховки - с 3.0%, разходи за граждански и религиозни обичаи - с 3.8%, услуги в ресторанти, кафенета и други - с 0.2%, социални услуги - с 0.7%.

Намаление е регистрирано при: дърва за отопление - с 0.5%, въглища и други твърди горива - с 0.1%, течни горива за битови нужди - с 2.9%, газообразни горива за битови нужди - с 1.0%, хладилници и фризери - с 0.2%, перални и съдомиялни машини - с 0.4%, дизелово гориво за ЛТС - с 2.8%, газ пропан-бутан за ЛТС - с 13.6%, автомобилен бензин А95Н - с 0.4%, автомобилен бензин А98Н - с 0.3%, телефонни, телефаксни и други услуги - с 0.1%, комплексни услуги за почивка и туристически пътувания - с 5.2%, услуги по настаняване - с 0.9%.

През март 2009 г. е отчетено намаление на цената на топлоенергията¹ с 12.5%.

През месеца са увеличени цените на: лекарските и стоматологичните услуги съответно - с 1.1 и 0.5% и са намалели цените на лекарства и други фармацевтични продукти - с 0.4%.

Хармонизираният индекс на потребителските цени за март 2009 г. спрямо февруари 2009 г. е **99.7%**, т.е. месечната инфлация е **минус 0.3%**. Инфлацията от началото на годината (март 2009 г. спрямо декември 2008 г.) е **0.5%**, а годишната инфлация за март 2009 г. спрямо март 2008 г. е **4.0%** (табл. 2).

Средногодишната инфлация за периода април 2008 - март 2009 г. спрямо периода април 2007 - март 2008 г. е **10.1%**.

Според ХИПЦ през март 2009 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - намаление с **0.1%**;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с **2.0%**;
- облекло и обувки - увеличение с **1.3%**;
- жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива - намаление с **0.9%**;

¹ Промяната на цената на топлоенергията в София, със задна дата, от 1 януари 2009 г. е отразена в индексите на потребителските цени за март 2009 г. съгласно изискванията на Регламентите на ЕК относно конструирането и производството на ХИПЦ (№ 1749/1999 относно под-индексите на ХИПЦ, № 2601/2000 относно момента на отчитане на покупните цени в ХИПЦ и № 1921/2001 относно ревизиите на ХИПЦ) и е съгласувана с Евростат. Теплоенергията се третира като стока, чиято цена се отчита в индекса в месеца, в който е регистрирана. Индексите на потребителските цени не подлежат на ревизии в случаите на въвеждане на цени със задна дата.

- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - увеличение с **0.4%**;
- здравеопазване - намаление с **0.1%**;
- транспорт - намаление с **2.0%**;
- съобщения - намаление с **0.2%**;
- свободно време, развлечение и културен отдих - намаление с **1.1%**;
- образование - увеличение с **0.2%**;
- ресторанти и хотели - цените остават на равнището от миналия месец;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с **1.1%**.

Индексът на цените за малката по състав кошница за март 2009 г. спрямо февруари 2009 г. е **100.1%**, а от началото на годината (март 2009 г. спрямо декември 2008 г.) е **100.4%**.(табл. 3)

През март цените на стоките и услугите от малката кошница за най-бедните 20% домакинства са се променили спрямо февруари, както следва:

- хранителни продукти - увеличение с **0.2%**;
- нехранителни стоки - увеличение с **0.3%**;
- услуги - намаление с **0.3%**.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към Еврзоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 3$.

Индексът на цените за малката по състав кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социално полезни и жизнено необходими стоки и услуги. Теглатата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% домакинства. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

Индексите на потребителските цени **с натрупване от началото на годината** измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. В месец декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменението на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Приложения

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за март 2009 година

(Проценти)

Потребителски групи	2008 - тегла - %	III.2009		
		предходният месец = 100	при база XII.2008	съответният месец от предходната година = 100
00 Общо	100.000	99.8	100.6	104.9
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	35.812	99.9	101.0	102.2
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	5.204	102.1	102.6	114.6
03 Облекло и обувки	4.198	101.3	99.0	107.9
04 Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	16.406	99.0	100.3	113.9
05 Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности, и обичайно поддържане на дома	4.515	100.4	101.4	105.8
06 Здравеопазване	5.789	99.9	100.5	100.8
07 Транспорт	8.529	97.8	97.4	94.7
08 Съобщения	5.393	99.9	99.8	94.0
09 Свободно време, развлечения и културен отдих	4.030	99.1	100.3	107.5
10 Образование	0.435	100.2	101.4	118.5
11 Ресторанти и хотели	5.754	100.1	101.8	111.4
12 Разнообразни стоки и услуги	3.936	101.1	103.4	109.0
Общо				
Хранителни	37.218	99.9	101.0	102.5
Нехранителни	32.224	100.1	99.7	103.4
Обществено хранене	5.328	100.2	101.9	112.2
Услуги	25.230	99.3	101.0	108.9

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за март 2009 година

(Проценти)

Потребителски групи	2006 - тегла - ‰	III.2009			
		2005 = 100	предходният месец = 100	при база XII.2008	съответният месец от предходната година = 100
00 Общо	1000.000	131.88	99.7	100.5	104.0
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	230.530	142.37	99.9	101.1	101.2
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	43.745	184.65	102.0	102.5	114.8
03 Облекло и обувки	39.083	128.53	101.3	99.5	108.2
04 Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	99.618	131.75	99.1	101.1	114.2
05 Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	52.324	115.42	100.4	101.0	105.0
06 Здравеопазване	49.155	120.94	99.9	101.8	102.0
07 Транспорт	185.670	121.06	98.0	97.7	95.4
08 Съобщения	55.537	95.30	99.8	99.7	94.4
09 Свободно време, развлечения и културен отдих	57.542	114.01	98.9	99.9	106.9
10 Образование	10.011	146.82	100.2	101.6	118.4
11 Ресторанти и хотели	137.767	152.13	100.0	101.6	110.6
12 Разнообразни стоки и услуги	39.018	138.46	101.1	103.1	109.7

Таблица 3

**Верижни индекси на цените за малката кошница от 100 социално полезни и
жизнено необходими стоки и услуги на най-нискодоходните 20%
домакинства за март 2009 година**

Потребителски групи	2008 - тегла - %	(Проценти)
		III.2009 предходният месец = 100
Общо	100.000	100.1
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	60.428	100.2
Облекло и обувки	3.037	100.4
Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	19.952	99.6
Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	2.198	101.2
Здравеопазване	5.970	100.2
Транспорт	1.777	99.6
Съобщения	2.722	100.0
Свободно време, развлечения и културен отдих	0.581	100.0
Разнообразни стоки и услуги	3.335	100.6
Общо		
Хранителни	60.428	100.2
Нехранителни	19.651	100.3
Услуги	19.921	99.7